

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра педагогіки та суспільних наук,
сектор фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

І. М. Петренко
(підпис)

«28» червня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни: «Фізичне виховання»
освітня програма: «Біотехнологія»
спеціальність: 162 «Біотехнологія та біоінженерія»
галузь знань: 16 «Хімічна інженерія та біоінженерія»
ступінь вищої освіти: бакалавр з біотехнологій та біоінженерії

Робоча програма навчальної дисципліни «Фізичне виховання» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри педагогіки та суспільних наук, сектор фізичного виховання.

Протокол № 10 від «28» червня 2024 року

Укладачі:

Симоненко Н.О. – старший викладач кафедри педагогіки та суспільних наук, сектор фізичного виховання ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Васецький І.А. - старший викладач кафедри педагогіки та суспільних наук, сектор фізичного виховання ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

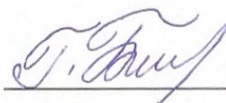
ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Біотехнологія»

спеціальності 162 «Біотехнологія та біоінженерія»

ступеня бакалавр

д.с-г.н, професор

Г.О. Бірта

«____» _____ 2024 року

ЗМІСТ

Розділ 1.	Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2.	Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни	5
Розділ 3.	Програма навчальної дисципліни	6
Розділ 4.	Тематичний план навчальної дисципліни	10
Розділ 5.	Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	14
Розділ 6.	Інформаційні джерела інформації	15
Розділ 7.	Програмне забезпечення навчальної дисципліни	16

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити: Загальні поняття: «фізична культура», «здоровий спосіб життя», «гігієна людини», «спорт».</i> <i>Постреквізити: Оволодіння руховими навичками людини, засвоєння поняття: «фізичні якості людини та їх розвиток», знання правил змагань з ігрових видів спорту, знання основ організації і методики ефективних видів і форм раціональної рухової діяльності й уміння застосувати їх на практиці у своїй фізичній активності</i>	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни		
Курс/семестр вивчення	1 курс; 1,2 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	кредитів-3; модулів-2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр <u>45</u> , 2 семестр <u>45</u> .		
- лекції: ----		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 36 години		
- самостійна робота: 54 годин		
- вид підсумкового контролю (ПМК): 1 семестр <u>залік</u> , 2 семестр <u>залік</u>		

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Фізичного виховання» полягає у формуванні сталої мотивації щодо збереження і зміцнення власного здоров'я, залучення до занять фізичною культурою з метою розвинути здібностей самостійно управляти своїм фізичним розвитком, природними здібностями та вольовими якостями, які сприятимуть самореалізації; наданні студентам необхідних теоретичних знань і практичних навичок; у використанні засобів фізичної культури для організації здорового способу життя і поліпшення працездатності.

Показниками оволодіння необхідного рівня знань і вмінь з фізичної культури здобувача вищої освіти є:

- знання і дотримання основ здорового способу життя;
- знання основ організації і методики найбільш ефективних видів і форм раціональної рухової діяльності й уміння застосувати їх на практиці у своїй фізичній активності;
- знання основ методики оздоровлення і фізичного удосконалення традиційними і нетрадиційними засобами і методами фізичної культури;
- знання основ професійно-прикладної фізичної підготовки й уміння застосувати їх на практиці;
- знання основ фізичного виховання різних верст населення;
- стійка навичка до щоденних занять фізичними вправами у різноманітних раціональних формах;
- систематичне фізичне тренування з оздоровчою або спортивною спрямованістю;
- виконання відомчих нормативів професійно-прикладної психофізичної підготовленості;
- поінформованість про всі головні цінності фізичної культури і спорту.

Завданнями навчальної дисципліни «Фізичне виховання» є:

- формування розуміння ролі фізичної культури в розвитку особистості і підготування її до професійної діяльності, необхідності фізичного вдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом;
- формування системи знань з фізичної культури та здорового способу життя, необхідних у процесі життєдіяльності, навчання, роботі, сімейному фізичному вихованні;
- зміцнення здоров'я, сприяння правильному формуванню і всебічному розвитку організму, профілактика захворювань, забезпечення високого рівня фізичного стану, працездатності на протязі всього періоду навчання;
- набуття рухових умінь і навичок, забезпечення загальної і професійно-прикладної фізичної підготовленості, що визначають психофізичну готовність до життєдіяльності й обраної професії;
- придбання досвіду творчого використання фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності для досягнення особистих і професійних цілей;

- здатності до виконання державних та відомчих тестів і нормативів на рівні вимог освітньо-кваліфікаційних програм відповідної спеціальності.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
(ЗК09). Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільства та розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види і форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	ПР22. Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці виробничої санітарії та пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Фізична культура – невід’ємна, важлива частина загальної і фахової культури особистості сучасного фахівця, що забезпечує фундамент його фізичного, духовного добробуту й успіхи у виробничій діяльності. Вона є якісною, динамічною характеристикою рівня розвитку і реалізації можливостей людини, що забезпечує біологічний потенціал його життєдіяльності, необхідний для гармонійного розвитку, прояви соціальної активності, творчої праці. Все це обумовлює соціальне замовлення на оволодіння особистості фізичною культурою на всіх етапах формування фахівця. Свої функції, що розвиває і формує особистість, фізична культура найбільш повно реалізує через систему фізичного виховання.

Фізичне виховання – це педагогічний процес, спрямований на фізичний розвиток, функціональне удосконалення організму, навчання основним життєво важливим руховим навичкам, вмінням і зв’язаних із ними знаннями для успішної наступної професійної діяльності. Це робить необхідним введення фізичного виховання до числа обов’язкових дисциплін вищих закладів освіти, освоєння якої проводиться за спеціальною програмою тільки в межах, суворо організованого навчального процесу і тільки під керівництвом викладачів – професіоналів.

Мета – формування розуміння ролі фізичної культури в розвитку особистості і підготування її до професійної діяльності, необхідності фізичного вдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом.

Для досягнення мети передбачається вирішення наступних завдань:

Оздоровчі: сприяти зміцненню здоров'я молодої людини; розвиток рухових здібностей студентів; зміцнення серцево-судинної і дихальної системи; формування надійної бази фізичного вдосконалення і підготовки длялюбих форм рухової діяльності в різних галузях праці.

Навчальні: навчання життєво важливим руховим вмінням та навичкам; розвиток необхідних фізичних якостей (сила, витривалість, швидкість, спритність, гнучкість); навчити правильному виконанню вправ.

Виховні: свідоме виконання рухових дій; формування любові до спорту та здорового способу життя; виховання почуття відповідальності за себе та своїх партнерів; здатність працювати в команді, залучення студентів до активного фізкультурно-оздоровчого руху; звільнення від шкідливих звичок; виховання у молоді волі, сміливості, активності.

Програмний зміст навчальної дисципліни

Таблиця 3. Програмний зміст навчальної дисципліни

Назва розділу, модуля, теми	Кількість годин за видами занять						
	Разом	аудиторні				поза аудиторні заняття	
		лекції	семінарські	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
I модуль							
<i>Тема 1. Легка атлетика.</i>	15	-	-	6	-	-	9
<i>Тема 2. Баскетбол</i>	15	-	-	6	-	-	9
<i>Тема 3. Атлетична гімнастика.</i>	15	-	-	6	-	-	9
II модуль							
<i>Тема 4. Волейбол</i>	15			6			9
<i>Тема 5. Колове тренування</i>	15	-	-	6	-	-	9
<i>Тема 6. Футбол (чол.); атлетична гімнастика (жін.)</i>	15	-	-	6	-	-	9
Всього:	90			36			54

Модуль І.

Тема 1. Легка атлетика – один з основних і найбільш масових видів спорту. Як навчальна дисципліна, включає в себе знання про основні рухи і дії під час ходьби, бігу, стрибків і метань.

Тема 2. Баскетбол є одним із засобів фізичного розвитку і виховання молоді. Для неї характерні різноманітні рухи: ходьба, біг, зупинки, повороти, стрибки, кидки і ведення м'яча, здійснювані в єдиноборстві з суперниками. Такі різноманітні рухи сприяють поліпшенню обміну речовин, діяльності всіх систем організму, формують координацію.

Тема 3. Атлетична гімнастика – це система фізичних вправ. Заняття атлетичною гімнастикою сприяють розвитку сили, витривалості, гармонійному розвитку м'язів усього тіла.

Модуль ІІ.

Тема 4. Волейбол – цікава, захоплююча за напруженням боротьби, командна спортивна гра. Дві команди, кожна з яких складається із шести гравців, ведуть гру на майданчику, розмір якого становить 18х9 м, розділеному навпіл сіткою, натягнутою на висоті 2 м 24 см для жінок і 2 м 43 см для чоловіків.

Тема 5. Колове тренування – основне завдання використання методу «колове тренування» на занятті це ефективний розвиток рухових якостей в умовах обмеженого ліміту часу при чіткій регламентації і індивідуальному дозуванні виконуваних вправ.

Тема 6. Футбол (чол.) - засіб фізичного розвитку і зміцнення здоров'я широких верств населення. Гра сприяє розвитку швидкості, спритності, витривалості, сили і стрибучості. У грі футболіст виконує надзвичайно високу по навантаженню роботу, що сприяє підвищенню рівня функціональних можливостей людини, виховує морально-вольові якості. Атлетична гімнастика – це система фізичних вправ. Заняття атлетичною гімнастикою сприяють розвитку сили, витривалості, гармонійному розвитку м'язів усього тіла.

Атлетична гімнастика (жін.) – це система фізичних вправ. Заняття атлетичною гімнастикою сприяють розвитку сили, витривалості, гармонійному розвитку м'язів усього тіла.

Розділ 4. Тематичний план вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план вивчення навчальної дисципліни

Назва теми та питання теми	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль I. Фізичне виховання					
<u>Легка атлетика</u>	6 год	1. Оздоровче і прикладне значення легкої атлетики. 2. Контроль і самоконтроль в навчальному процесі з легкої атлетики. 3. Техніка безпеки. 4. Вивчення техніки бігу 5. Розвиток і вдосконалення загальної витривалості.	2 год	Оздоровча ходьба, оздоровчий біг	9 год
		1. Вивчення техніки бігу. 2. Вивчення техніки стрибків у довжину з місця. 3. Розвиток і вдосконалення швидкісно-силових якостей.	2 год	Оздоровча ходьба, оздоровчий біг	9 год
		1. Вдосконалення техніки бігу. 2. Вдосконалення техніки стрибків у довжину з місця. 3. Розвиток і вдосконалення швидкісно-силових якостей.	2 год	Оздоровча ходьба, оздоровчий біг	9 год
<u>Баскетбол</u>	6 год	1. Бесіда. 2. Фізична підготовка: Загальна фізична підготовка. 3. Вивчення техніки гри в баскетбол. 4. Спеціальна фізична підготовка.	2 год	Ознайомлення з правилами гри баскетбол. ЗФП	9 год

		Фізична підготовка: Загальна фізична підготовка. 3. Вивчення техніки гри. 4. Спеціальна фізична підготовка.	2 год	Ознайомлення з правилами гри баскетбол. ЗФП	9 год
		1. Фізична підготовка: Загальна фізична підготовка. 2. Вдосконалення техніки гри в баскетбол. 3. Спеціальна фізична підготовка	2 год	Ознайомлення з правилами гри баскетбол. ЗФП	9 год
<u>Атлетична гімнастика</u>	6 год	1. Розвиток координації рухів. 2. Розвиток силової витривалості м'язів стегон, сідниць, спини. 3. Розвиток гнучкості.	2 год	Виконання вправ для розвитку сили м'язів.	9 год
		1. Розвиток координації рухів. 2. Розвиток силової витривалості м'язів черевного пресу. 3. Розвиток гнучкості.	2 год		9 год
		1. Розвиток координації рухів. 2. Розвиток силової витривалості м'язів черевного пресу, грудей, біцепсу, трицепсу, м'язів гомілки 3. Розвиток гнучкості.	2 год	Виконання вправ для розвитку сили м'язів.	9 год
Модуль II. Фізичне виховання					
<u>Волейбол</u>	6 год	1. Історія розвитку і виникнення волейболу 2. Техніка безпеки на заняттях та попередження травматизму. 3. Фізична підготовка: Загальна фізична підготовка. 4. Технічна підготовка. Стійки та переміщення гравців на майданчику. Техніка виконання передачі м'яча двома руками зверху. 5. Спеціальна фізична підготовка: розвиток гнучкості. Тактична підготовка.	2 год	Ознайомлення з правилами гри волейбол. ЗФП	9 год

		1. Фізична підготовка: Загальна фізична підготовка. 2. Техніка виконання передачі м'яча двома руками знизу. 3. Технічна підготовка. Переміщення гравців на майданчику. 4. Спеціальна фізична підготовка: розвиток гнучкості. Тактична підготовка.	2 год	Ознайомлення з правилами гри волейбол. ЗФП	9 год
		1. Попередження травматизму на заняттях. 2. Фізична підготовка: Загальна фізична підготовка. 3. Технічна підготовка. Техніка виконання нижньої прямої подачі. Техніка виконання верхньої прямої подачі. 4. Спеціальна фізична підготовка. Розвиток швидко-силових якостей. Тактична підготовка.	2 год	Ознайомлення з правилами гри волейбол. ЗФП	9 год
<u>Колове тренування</u>	6 год	1. Бесіда. 2. Фізична підготовка. Загальна фізична підготовка. 3. Вивчення комплексу №1, 2. 4. Виконання вправ для зміцнення м'язів черевного пресу 5. Розвиток гнучкості.	2 год	Виконання вправ для розвитку силової витривалості.	9 год
		1. Фізична підготовка. Загальна фізична підготовка. 2. Вивчення комплексу №3. 3. Виконання вправ для зміцнення м'язів черевного пресу. 4. Розвиток гнучкості.	2 год	Виконання вправ для розвитку силової витривалості.	9 год
		1. Фізична підготовка. Загальна фізична підготовка. 2. Вдосконалення комплексів № 1,2,3 3. Виконання вправ для зміцнення м'язів черевного пресу. 4. Розвиток гнучкості.	2 год	Виконання вправ для розвитку силової витривалості.	9 год
<u>Футбол (чол.)</u>	6 год	1. Правила гри у футбол. 2. Техніка безпеки на	2 год	Ознайомлення з	9 год

		заняттях. 3. Створення загального уявлення про виконання основних технічних прийомів. 4. Ведення м'яча середньою частиною підйому стопи, удари середньою частиною підйому стопи. Зупинка м'яча. 5. Привиття ігрових навичок.		правилами гри футбол. ЗФП	
		1. Розвиток швидкісних якостей. 2. Удари середньою і внутрішньою частинами підйому, обманні рухи при зупинці м'яча під час ведення. 3. Привиття ігрових навичок.	2 год	Ознайомлення з правилами гри футбол. ЗФП	9 год
		1. Розвиток швидкісних якостей. 2. Відбирання м'яча вибиванням, випадом, обманні рухи на зупинку м'яча під час ведення; на удар з уходом вліво, вправо. 3. Привиття ігрових навичок.	2 год	Ознайомлення з правилами гри футбол. ЗФП	9 год
<u>Атлетична гімнастика (жін.)</u>	6 год	1. Розвиток координації рухів. 2. Розвиток силової витривалості м'язів стегон, сідниць, спини. 3. Розвиток гнучкості.	2 год	Виконання вправ для розвитку сили м'язів.	9 год
		1. Розвиток координації рухів. 2. Розвиток силової витривалості м'язів черевного пресу. 3. Розвиток гнучкості.	2 год	Виконання вправ для розвитку сили м'язів.	9 год
		1. Розвиток координації рухів. 2. Розвиток силової витривалості м'язів черевного пресу, грудей, біцепсу, трицепсу, м'язів гомілки. 3. Розвиток гнучкості.	2 год	Виконання вправ для розвитку сили м'язів.	9 год

Розділ 5. Система оцінювання результатів навчання

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
За умови підсумкового контролю - залік	
Модуль 1 (теми 1-3): відвідування занять (36 балів); завдання самостійної роботи (54 балів); поточна модульна робота (10 балів)	100
Разом:	100
Модуль 2 (теми 4-6): відвідування занять (36 балів); завдання самостійної роботи (54 балів); поточна модульна робота (10 балів)	100
Разом:	100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Таблиця 7. Контрольні нормативи для поточного та підсумкового контролю
I-II модуль

Місяць здачі тестів	№ з/п	Основні вправи і тести	Стать	Оцінка			
				5	4	3	2
				Бали			
				5	4	3	2
Модуль I							
Вересень	1	Стрибок у довжину з місця (см)	ч	260	240	235	205
			ж	210	200	185	165
Листопад	2	Підтягування на перекладині	ч	14	12	11	10
		Підтягування у висі лежачи, разів	ж	20	15	12	10
Модуль II							
Грудень	3	Волейбол: передача м'яча двома руками зверху через сітку в парах	ч	20	18	16	14
			ж	20	18	16	14
Квітень	4	Човниковий біг	ч	9,0	9,6	10,0	10,4
			ж	10,4	10,8	11,3	11,3

Розділ 6. Інформаційні джерела: Основні:

1. Артюшенко О. Ф., Стеценко А. І. Легка атлетика : навч. посіб. [для студ. ф-тів фіз. культури]. Черкаси, 2006. 424 с.
2. Вознюк Т. В., Ковальчук А. А., Ковальчук О. В. Волейбол у закладах вищої освіти : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Твори», 2019. 280 с.
3. Горбуля В. Б. Баскетбол: Фізична підготовка : навч.-метод. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх напрямів підготовки. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 91 с.
4. Горбуля В. Б., Горбуля В. О., Єсіонова Г. О. Баскетбол: техніка гри в нападі та методика навчання. Запоріжжя : ЗНУ. 2007. 96 с.
5. Зотов А. В. Атлетична гімнастика : навч. посіб. 2004. 160 с.
6. Кічук С. Ф., Авраменко В. Г., Лобанков В. С., Гавров Ю. Л. Спортивні та рухливі ігри з методикою викладання. Тестові завдання. Тернопіль. 2003. 186 с.
7. Круцевич Т. Ю. Теорія и методика фізичного виховання : підруч. для вузів фіз. вих і спорту : у 2-х т. Олімпійська література, 2003. Т. 2. 390 с.
8. Огарь Г. О. Влияние программ силового тренинга с нагрузками различной направленности на физический рост и развитие и подготовку юнаков 15-17 лет. Теория и методика физического воспитания. 2011. № 10. С. 37–42.
9. Пустовалов В. О. Волейбол (теория и методика обучения) : навч.-метод. посіб. Черкаси. 2011. 65 с.
10. Соломонко В. В., Лісенчук Г. А., Соломонко О. В. Футбол. Київ : Олімпійська література. 2005. 294 с.
11. Терещенко В. І. Спеціальніправи легкоатлета : навч. посіб. Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2014. 215 с.

12. Терещенко В. І., Коцєруба Л. І., Рябіна С. А. Здоров'я в системі цінностей студентів. Науковий часопис. 2013. С. 35–39.
13. Терещенко В. І., Терещенко О. В. Фізична підготовка студентів засобами легко атлетики : навч. посіб. Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2012. 316 с.
14. Терещенко В. І., Терещенко О. В., Малинський І. Й. Атлетична гімнастика. Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2011. 234 с.
15. Терещенко В. І., Чаплигін В. П. Здоров'я і фізичне виховання студентів : навч. посіб. Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2010. 290 с.
16. Терещенко О. В., Терещенко В. І., Малинський І. Н. Загальні принципи організації самостійних занять : навч. посіб. Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2015. 200 с.
17. Ханікянц О., Максим О. Атлетична гімнастика як засіб профілактики порушень постави студентської молоді. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. № 1 (17), 2012. С.108–112.

Додаткові

1. Кондєс Т. В. Атлетична гімнастика : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2015. 43 с.
2. Костюкевич В. М. Теорія і методика спортивної підготовки у запитаннях і відповідях : навч.-метод. посіб. Вінниця : Планер, 2016. 159 с.
3. Методичні рекомендації та завдання до практичних занять з навчальної дисципліни «Фізичне виховання» (Атлетична гімнастика) (для всіх освітніх програм Університету) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекєтова ; уклад. Н. В. Борисєнко. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекєтова, 2018. 71 с.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Симонєнко Н.О., Васєцький І.А.: Фізичне виховання: дистанційний курс [Електроний ресурс] // Н.О. Симонєнко, І.А. Васєцький: ПУЕТ. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2760>

<https://www2.el.puet.edu.ua/wk/course/view.php?id=2560>